

KÚRIA

Bfv.I.1471/2015/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év február hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.224/2013/29. számú, valamint a Győri Törvényszék 3.Bf.16/2014/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Mosonmagyaróvári Járásbíróság a 2013. november 28. napján kihirdetett B.224/2013/29. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetéseben [1978. évi IV. törvény 263/A. § (1) bekezdés] és személyi szabadság megsértésének büntetéseben [1978. évi IV. törvény 175. § (1) bekezdés]. Ezért őt, halmazati büntetésül kettő év hat hónap börtönbüntetésre és a közügyektől három év eltiltásra ítélte. Egyben elrendelte a Mosonmagyaróvári Városi Bíróság B.94/2012/16. számú ítéletével kiszabott egy év börtönbüntetés végrehajtását. A terheltet az ellene lopás büntette [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. tétel d) pont, (4) bekezdés b/1. pont és b/5. pont] miatt emelt vád alól felmentette. A sértett polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította, rendelkezett a bűnfelelekről és a bűnyogi költség viseléséről.

A védelmi fellebbezés folytán másodfokon eljáró Győri Törvényszék a 2015. július 16. napján jogerős 3.Bf.16/2014/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a terhelt terhére rótt bűncselekményeket a 2012. évi C. törvény (új Btk.) alapján lőfegyverrel és lőszerezettel visszaélés büntetettének [Btk. 325. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont] és személyi szabadság megsértése büntetettének [Btk. 194. § (1) bekezdés] nevezte meg és ekként minősítette. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetéseket akként tekintette kiszabottnak, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a kiszabott büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő - a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját megjelölve - felülvizsgálati indítványt, amelyben a megtámadott határozatok megváltoztatását és a terhelt felmentését indítványozta. Mindemellett az indítvány tartalmát tekintve a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértést, az indokolási kötelezettség megsértését [Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pont] is kifogásolta.

Anyagi jogszabálysértésként a bűnösség téves megállapítására hivatkozott a személyi szabadság megsértése büntetettét illetően, valamint a kiszabott büntetés törvénysértő voltát sérelmezte.

A Legfőbb Ügyészség BF.1464/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó részében pedig alaptalannak tartva a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

Álláspontja szerint anyagi jogi szabálysértésre hivatkozás a bizonyítékok mérlegelését, a jogerős határozatban megállapított tényállást támadja, ami a törvényben kizárt.

A büntetőjog más szabályainak megsértése címén ténylegesen relatív eljárási szabálysértéseket sérelmezett, melyre figyelemmel a rendkívüli perorvoslat szintén törvényben kizárt.

A Legfőbb Ügyészség átiratára írásban tett észrevételében a védő továbbra is fenntartotta a felülvizsgálati indítványában foglaltakat.

A terhelt pedig az alapeljárásban előterjesztett védekezését megismételve vitatta a bűnösségét.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt, mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére, a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen bírálta el.

Ennek során - a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően - a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra volt figyelemmel; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt - és az indítványban nem hivatkozott egyéb - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést nem észlelt, ugyanakkor a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozását nem találta megalapozottnak.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan [Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pont].

A felülvizsgálati indítványban hivatkozottak, (ti., hogy a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletének indokolásában nem adott számot arról, hogy miért nem fogadta el a terhelt nyilatkozatát alátámasztó, tanúként kihallgatott **T1** vallomását) a fentiekben idézett eljárási szabálysértés megállapítására nem alkalmasak.

A felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértés nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik a bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, valamint az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját a bűnösséggel, a cselekmény minősítésével, a büntetéssel, vagy az intézkedéssel kapcsolatban az eljáró bíróság mire alapozta (EBH 2011.2387.).

A Be. 258. § szerint a bíróság indokolásában köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig ezt köteles ellenőrizni.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést akkor lehet

megállapítani, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította a rendelkezését, illetve milyen módon vette számba az ennek alátámasztására szolgáló bizonyítékokat.

A Kúria az adott ügyben ilyen hibát sem az elsőfokú, sem a másodfokú ítélet kapcsán nem észlelt.

T1 tanúkenti kihallgatására a másodfokú eljárásban került sor, a Győri Törvényszék ítéletének indokolásából pedig megállapítható, hogy a tanú meghallgatása ellenére sem látott alapot a fellebbviteli bíróság a tényállás felülmérlegelésére, és a terhelt felmentésére.

A Kúria - osztva a Legfőbb Ügyészség álláspontját - utal arra, hogy a lőfegyver védett objektum területére kerülésének időpontjára vonatkozóan az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét kellőképpen teljesítette, amikor is **T2** tanú vallomására alapította a tényállást a terhelt védekezésével szemben. Ebben a tekintetben a másodfokú bíróság **T1** vallomását sem látta elfogadhatónak.

Végül a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, és az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának körébe tartozik, ami a felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadásnak minősül (BH2013.10.).

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A felülvizsgálati indítvány a terhelt terhére rótt személyi szabadság megsértése büntettét tekintve arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállás alapján nem állapítható meg, hogy a sértettet a mozgási, helyváltoztatási, tartózkodási hely megválasztásának lehetőségétől - akár időlegesen - megfosztotta, vagy meggátolta volna. A sértett saját elhatározásából ült be a terhelt személygépkocsijába, és ment el vele

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható. Nem vitatható a tényállás megalapozottsága, és nincs mód a jogerős határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására, eltérő következtetés levonására, a bizonyítékok

eltérő értékelésére, vagy ilyen okból a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére.

A felülvizsgálati indítvány alapvetően a tényállás megalapozottságát, és ezen keresztül a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét támadta, amikor arra hivatkozott, hogy a terhelt által tanúsított konkrét magatartás objektíve nem volt alkalmas a bűncselekmény megvalósulásához. E körben a sértett szubjektív megítélésére, érzéseire alapozott következtetések önmagukban nem elegendőek, ezért a tényállás nem alkalmas a személyi szabadság megsértése büntettének megállapítására.

A Btk. 194. § (1) bekezdése szerinti személyi szabadság megsértését az követi el, akit más személyi szabadságától megfoszt.

A bűncselekmény nyitott törvényi tényállás, melynek megvalósítására minden olyan cselekmény alkalmas lehet, amely a sértettet megfosztja a személyi szabadságától, a mozgási, a helyváltoztatási és a tartózkodási hely szabad megválasztásának lehetőségétől.

A lehetséges elkövetési módok különbözősége ellenére a személyi szabadság megsértése elkövetési magatartásának objektíve alkalmasnak kell lennie arra, hogy mást a mozgási, tartózkodási hely megválasztásának a lehetőségében akadályozzon, vagy meggátoljon.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás (2. pont) lényege szerint a terhelt az őt a laktanya területére be nem engedő **T2** sértettet - miután felszólítása eredménytelen maradt és a kerítést egy drótvágó ollóval felvágta - megfenyegette, ha nem megy vele, és nem tisztázza a főnöke előtt, akkor ebből baja lesz. A sértett nem mert ellenkezni a nála fiatalabb és erősebb testfelépítésű terhelttel az indulatos és fenyegető fellépése miatt, inkább akarata ellenére elhagyta a szolgálati helyét és beült a terhelt személygépkocsijába, aki őt ...-ről ...-ra, a ... Kórház elé szállította.

Az irányadó tényállás - szemben a felülvizsgálati indítvány hivatkozásával - a bűncselekmény valamennyi tényállási elemének megállapításához szükséges körülményt tartalmazza.

Értelemszerűen a felülvizsgálati indítványban kifejtettekkel egyezően az irányadó tényállás alapján a terhelt cselekménye nem minősül kényszerítés büntettének (Btk. 195. §).

Az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét a személyi szabadság megsértése büntettében, és a cselekményt a törvénynek megfelelően minősítették.

A felülvizsgálati indítvány megjelölte a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját is, azzal, hogy az első- és másodfokú bíróság a bizonyítás felvétele során eljárási szabálysértéseket követett el, illetve a terhelttel szemben törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak - többek között -, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt és a sértett nyilatkozatai nem feleltek meg a szembesítés [Be. 124. § (1) bekezdés] törvényben rögzített szabályainak. A másodfokú eljárásban elrendelt szembesítés pedig nem a releváns tényekre terjedt ki. Mindebből következően a bíróságok nem kísérelték meg a terhelt és a sértett vallomása között fennálló lényeges ellentétek szembesítéssel történő tisztázását.

Hivatkozott a felülvizsgálati indítvány arra is, hogy a másodfokú eljárás során a Győri Törvényszék elmulasztotta ismételten figyelmeztetni **T2** tanút a hamis tanúzás törvényes következményeire.

Végül arra tekintettel, hogy törvényesen nem kerülhetett volna sor a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására, vele szemben törvénysértő büntetés kiszabására került sor.

E körben is törvényben kizárt a felülvizsgálati indítvány.

A szembesítéssel, valamint a tanú figyelmeztetésének fogyatékossgával kapcsolatos felvetés kívül esik mind az anyagi jogszabálysértés, mind pedig a törvényben tételesen meghatározott, ún. feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések körén. Felülvizsgálati eljárásban pedig csak ezen utóbbiakra hivatkozással kerülhet sor a megtámadott jogerős ügyszabó határozat hatályon kívül helyezésére.

A Kúria a teljesség kedvéért megjegyzi, hogy egyébként nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértés, ha a bíróság a tényállás megállapításánál törvényben kizárt bizonyítékokat is elfogadott (BH 2008.264.). Mindezekre figyelemmel a bizonyítás mikénti lefolytatásának sérelmezése is a tényállás felülvizsgálati eljárásban tilalmazott támadását jelenti.

A büntetés kiszabásának felülvizsgálatára csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt van lehetőség.

A felülvizsgálati indítvány az anyagi jogszabálysértésre történő hivatkozások körében elsősorban a tényállás megalapozottságát, és az eljárt bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét támadta, illetőleg olyan eljárási szabálysértésekre hivatkozott, amelyek a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között nem szerepelnek.

Ha a minősítés törvényes és más anyagi jogi szabálysértés sem történt, önmagában a büntetéskiszabás felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, így az sem, hogy a bíróságok a Büntető Törvénykönyv előírásait, a súlyosító és enyhítő körülményeket miként veszik figyelembe.

A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezésnek a Btk. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatnak pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti [Be. 421. § (3) bekezdés].

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróági tisztviselő